

YABANCILARIN AVUSTURYA' DA ÇALIŞMASI

Yabancıların Avusturya'da çalışmasını „Yabancılar Çalışma Yasası“ düzenler.

Genel olarak bir yabancıyı çalıştırabilmek için işverenin İş Kurumundan ya bir Çalıştırma izni (**Beschäftigungsbewilligung**) alması, veya bu yabancıнын Yabancılar Çalışma Yasasına göre geçerli bir izni olması (Çalışma izni - **Arbeitserlaubnis**, Serbest çalışma izni - **Befreiungsschein**, Serbestlik belgesi - **Freizügigkeitsbestätigung**) veya Yerleşme ve Oturma yasasına göre bir izine sahip olunması gerekir. (Yerleşme Belgesi – **Niederlassungsnachweis**, Sürekli Oturma -Avrupa Topluluğu - **Daueraufenthalt EG** vs)

Kimler Yabancılar Çalışma Yasasından muafdir ve de herhangi bir Çalışma İznine gerek olmadan çalışma hakkına sahiptir ?

- Avusturya vatandaşlarının eşleri ve 18 yaşından küçük çocukları (üvey evlatlar ve evlatlıklar dahil)
- Avrupa Ekonomik Sahasına ait ülkelerin vatandaşları¹ (**EWR**) / İsviçre vatandaşları ve bu şahısların Avrupa Ekonomik Sahası dışı ülke vatandaşlarının aile bireyleri²
- Cenevre Anlaşmasına göre mülteci statüsü kabul edilmiş yabancılar veya en az bir yıldan beri ikinci derecede (subsidiär Schutzberechtigte) korunma hakkı olanlar,
- Diplomatlar, Avusturya'da yasal olarak tanınmış din görevlileri, Avusturya üniversitelerinde görevli profesörler ve diğer özel meslek grupları

¹ Malta ve Kıbrıs hariç yeni Avrupa Birliği ülkelerinin vatandaşları (Avrupa Ekonomik Sahası (**EWR**) ülke vatandaşlarının veya Avusturya vatandaşlarının aile bireyleri hariç) şu anda Avusturya iş piyasasına serbest olarak giremezler.

² Serbest dolaşma hakkına sahip Avrupa Ekonomik Sahası (**EWR**) ülke vatandaşlarının eşleri, 21 yaşından küçük meşru ve gayri meşru çocukları (üvey evlatlar ve evlatlıklar dahil), 21 yaşından büyük çocukları, anne ve babaları ile kayınpederleri ve kayıvalideleri, eğer geçimleri karşılanıyorsa, aile bireyleri olarak kabul edilir.

Yerleşme ve Oturma Yasasına göre kimler, herhangi bir Çalışma İznine gerek olmadan, çalışma hakkına sahiptir ?

Yerleşme Belgesi (**Niederlassungsnachweis**) veya Sınırsız Yerleşme İzni (**Niederlassungsbewilligung - unbeschränkt**) veya Sürekli Oturma - AT (**Daueraufenthalt - EG**) gibi ikamet ünvanlarına sahip yabancıların, herhangi bir çalışma iznine gerek olmadan, tüm Avusturyada çalışma hakları vardır.

Yerleşme Belgesi (Niederlassungsnachweis)

Yerleşme Belgesi, 31. Aralık 2005 tarihine kadar, ikamet dairesi tarafından verilmiş ve de halen geçerli olan süresiz ikamet hakkıdır.

İkamet Ünvanı „Sürekli Oturma - AT“
Aufenthaltstitel „Daueraufenthalt – EG“

İkamet Ünvanı Sürekli Oturma – AT (**Aufenthaltstitel - Daueraufenthalt – EG**) 01.01.2006 tarihinden itibaren verilmeye başlanılan süresiz ikamet hakkıdır. Bu ünvan son beş yıl Avusturyada aralıksız yerleşme ve de entegrasyon sözleşmesini yerine getirme koşullarıyla verilir.

Sınırsız Yerleşme İzni (Niederlassungsbewilligung – unbeschränkt')

Sınırsız yerleşme izni (**Niederlassungsbewilligung – unbeschränkt**) birer yıllık sürelerle verilen, süreli bir ikamet hakkıdır.

Yerleşme belgesi (**Niederlassungsnachweis**) olan veya Sürekli oturma - AT (**Aufenthaltstitel „Daueraufenthalt – EG**) ikamet ünvanının olan veya Sınırsız yerleşme izni (**Niederlassungsbewilligung – unbeschränkt**) olan veya Cenevre anlaşmasına göre mülteci olan kişilerin eşleri ve de 18 yaşından küçük çocukları, Avusturya`da aile birleşimi kapsamında en az 12 ay süreyle yerleşmiş olmaları şartıyla bu yerleşme iznini almaya hak kazanırlar.

Kim Serbest Çalışma İzni (Befreiungsschein) alabilir ?
(Geçerlilik süresi 5 yıl, Avusturya`nın her yerinde çalışma imkanı)

Alma şartları:

Yasal bir yerleşmesi olan VE

1. Yasalara uygun olarak son sekiz yıl içinde en az beş yıl süreyle çalışmış olan kişiler VEYA
2. Zorunlu eğitimin son yılını Avusturya'da tamamlamış ve yerleşik anne veya babası son beş yılda en az üç yıl Avusturya`da çalışmış olan kişiler VEYA
3. Şimdiye kadar Yabancılar çalışma yasasından muaf olup, örneğin boşanma, 18 yaşına girme, bakım yükümlülüğünün ortadan kalkması, vefat gibi sebeplerle aile bireyi özelliklerini kaybeden Avusturya vatandaşının veya Avrupa Ekonomik Sahasına ait ülke vatandaşının (**EWR**) Avrupa Ekonomik Sahası (**EWR**) dışı ülke vatandaşı olan aile bireyleri VEYA
4. Serbest çalışma izni alma hakkına sahip kişilerin (Befreiungsschein) en az bir yıl süreyle Avusturya`da yasal yerleşmiş eşleri ve reşit olmayan bekar çocukları,

Eğer yabancı Avusturyada yasal yerleşmişse ve son beş yılda en az 2,5 yıl yasal çalıştığını kanıtlarsa veya yukarıdaki şartları halen yerine getirebiliyorsa Serbest çalışma izni uzatılır.

Kim Çalışma İzni (Arbeitserlaubnis) alabilir ?
(Geçerlilik süresi 2 yıl, sadece belli bir eyalette çalışma imkanı)

Alma şartları:

Avustuyada yasal bir yerleşmesi olan VE

1. Son 14 ay içinde en az 12 ay süreyle kanuna uygun olarak çalışmış olmak VEYA
2. Çalışma iznine (**Arbeitserlaubnis**) sahip kişilerin en az bir yıl süreyle Avusturya`da yasal yerleşmiş eşleri ve reşit olmayan bekar çocukları,

Eğer yabancı Avusturyada yasal yerleşmişse ve son iki yılda en az 18 ay süreyle yasal çalıştığını kanıtlarsa ya da yukarıdaki şartları halen yerine getirmeye devam ediyorsa Çalışma izni uzatılır.

İşveren kime İş Kurumundan Çalıştırma İzni (Beschäftigungsbewilligung) alabilir ? **(Geçerlilik süresi 1 yıl, sadece belli bir işverene / firmaya bağlı çalışma imkanı)**

İşveren bir yabancı için Çalıştırma İzni başvurusu yaptığında, İş Kurumu bu işyerinde çalışmaya uygun ve iş arıyor diye kayıtlı başka bir işgücünün (AMS Leistungsbezieher) olup olmadığını araştırmak zorundadır. Çalıştırma İznine sahip kişilerin en az bir yıldır yasal yerleşmiş eşleri ve reşit olmayan bekar çocukları için iş piyasası incelemesi yapılmaz.

Çalıştırma İzni için başvuru alan kişinin, çalışmaya izin veren bir ikamet hakkının olduğunu ispatlaması gerekir. (normalde Yerleşme izni yeterlidir – istisna olarak örneğin öğrenciler veya ilk üç ayını tamamlamış ilticacılar)

Eğer uygun bir ikamet amacı yoksa, bir garanti belgesine (**Sicherungsbescheinigung**) başvuru olarak oturma izni alınabilir.

Normal olarak Çalıştırma izni İş Kurumunda zorlaştırılmış bir izin işlemi sonrasında verilir.

Aşağıda kişiler için Çalıştırma izni alma imkanı vardır.

- . Çalışmakta olan ve uzun süreli yerleşme iznine sahip kişilerin eş ve reşit olmayan bekar çocukları,
- İleri Derecede Entegrasyon durumunda,
- Belli şartlarda şiddete maruz kalan bayanlar,
- Avusturya'ya yerleşmiş fakat daha hiç Çalışma izni almamış yabancı gençler,
- Bakım ve Sağlık hizmetlerinde çalışacak Avrupa Birliği vatandaşları,
- Kontenjan kapsamında kısa süreli çalıştırılacak yabancılar,
- Kilit personeller (Bakınız aşağıdaki bilgilere)

Eğer işveren zamanında uzatmaya başvurur ve yabancının da çalışmaya uygun ikamet ünvanı varsa Çalıştırma izni uzatılır. Bu izin bir işyeri için verilir, işten çıkarılma durumunda ise izin geçerliliğini kaybeder.

Kim Kilit Personel olarak Yerleşme İzni alabilir ?

İş Kurumu (**AMS**) ve İkamet İzin Dairesi (**Viyana`da MA 35**) ortaklaşa bir işlemle herhangi bir kişiye kilit personel olarak Yerleşme izni verilip verilmeyeceğini tespit ederler.

Çalıştırmaya hazır bir işyerinin bulunması ana şarttır. Kilit personel için verilen Yerleşme izni aynı zamanda çalışma iznini de içerir.

Kilit personel, Avusturya iş piyasasında özel ihtiyaç duyulan seçkin bir meslek eğitimine veya bilgisine sahip olmalıdır. Ödenecek aylık brüt maaş 2007 yılı için € 2.304,00`dan aşağı olmamalıdır. Bunların dışında diğer bazı şartların da yerine gelmesi gerekir.
(örneğin: kontenjan)

Kilit Personel olarak Yerleşme izni önce 18 ay süreyle verilir. Eger bu sürede toplam 12 ay kilit personel olarak çalışılırsa, uzatmada Sınırsız yerleşme izni (**Niederlassungsbewilligung – unbeschränkt**) verilir. Bu izinle Avusturya iş piyasasında serbest çalışma hakkı da elde edilir.

Yüksek okul eğitimlerini Avusturya'da tamamlamış olan üniversite mezunları, Kilit personel olmanın şartlarını yerine getirdiklerinde, kontenjana bağlı kalınmadan bu Yerleşme iznini alabilirler.

Kısa Süreli Çalıştırılacak Yabancılar için kontenjan

Turizm, tarım ve orman işletmeleri gibi belli ekonomik alanlarda duyulan kısa süreli işgücü ihtiyacının karşılanması için, Ekonomi ve Çalışma Bakanı bir kararname ile izin çıkarabilir.

Eğer Avusturya'daki işsizlerin arasından bu işletmelerde çalışmaya uygun kişiler bulunamazsa, İş Kurumu kontenjan kapsamında en fazla altı ay geçerli Çalıştırma izni verebilir. Üniversite öğrencileri bu Çalıştırma iznini bir takvim yılında en fazla üç ay için alabilirler. Tarımdaki kontenjan izinleri ise en fazla 6 hafta için verilir.

Herhangi bir ikamet izni olmayan Avusturya'ya giriş vizesi almaya mecbur kişilere süreli bir İkamet - Seyahat vizesi (**Visum D+C**) verilir.

Bu süreli İkamet - Seyahat vizesinin (**Visum D+C**) alınabilmesi için, İş Kurumunun iş verene tanıdığı Garanti belgesi (**Sicherungsbescheinigung**) ile birlikte yurt dışındaki Avusturya temsilciliklerine başvurulur.

Avusturya'ya vizesiz giriş hakkı olan kişilerde ise sadece yabancılar polisi tarafından verilen sakınca olmadığına dair bir belgeye (**Unbedenklichkeitsbescheinigung**) ihtiyaç vardır.

DİKKAT !

Bu bildiriye ilişkin bilgilerin kısalığı nedeniyle, daha detaylı bilgi için İş Kurumuna veya danışma büromuza danışabilirsiniz.

Gösterdiğimiz itinaya rağmen olabilecek yanlışlıklardan sorumlu olmadığımızı ayrıca belirtiriz.

Konuyla ilgili belki size daha faydalı diğer bilgileri aşağıdaki broşürlerimizde bulabilirsiniz.

- **Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti arasındaki Ortaklık anlaşması**
- **Avrupa Birliği Genişlemesi – Avusturya iş piyasasına giriş hakkı**

Männer und Frauen: 1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 712 56 04	Frauen: 1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/6/2/10 Tel: 982 33 08	
http://www.migrant.at E-Mail: migrant@migrant.at	http://www.migrant.at E-Mail: migrantin@migrant.at	
Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice (und des Europäischen Sozialfonds) sowie der Magistratsabteilung 17 gefördert.		
 Arbeitsmarktservice Wien	 WIEN IST VIELFALT. MA 17 StoDt+Wien	 esf EUROPÄISCHER SOZIALFONDS